

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor depuse de Valeriu Pleșca, Iurie Cazacu, Partidul Politic „Partidul Social Democrat European” și avocatul Lilian Osoianu,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Pleșca, Iurie Cazacu și Partidul Politic „Partidul Social Democrat European” împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva hotărârii din 29 august 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-747/24
NR. PIGD 2-24096024-01-3ra-02092024)*

Inadmisibilitatea cererii de recurs. Art. 246 din Codul administrativ.

Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Sîrbu, Gr. Dașchevici, A. Braga

06 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile depuse de Valeriu Pleșca, Iurie Cazacu, Partidul Politic „Partidul Social Democrat European” și avocatul Lilian Osoianu

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 28 august 2024 Pleșca Valeriu, Cazacu Iurie și Partidul Politic „Partidul Social Democrat European” (în continuare – PSDE), au depus la Curtea de Apel Chișinău acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.2733 din 24 august 2024 cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, d-l Valeriu Pleșca și obligarea Comisiei Electorale Centrale de a emite actul administrativ de admitere a cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, d-nul Valeriu Pleșca.

2. În motivarea acțiunii, reclamantii au indicat că, la 21 august 2024, Valeriu Pleșca, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de PSDE, a depus la Comisia Electorală Centrală cerere privind înregistrarea grupului de inițiativă în susținerea sa.

3. Au invocat că în procesul de examinare a dosarului prezentat, Comisia de recepționare și verificare a documentelor a depistat unele neclarități și neconformități. Astfel, prin demersul Comisiei nr. CEC-8/5679 din 22 august 2024, PSDE i s-a solicitat să elucideze, până la ora 12:00 a zilei de 23 august 2024, unele aspecte ce țin de statutul PSDE, de componența Consiliului Politic Național, aprobată prin decizia/hotărârea Congresului PSDE, de unele acte ale d-nei Nina Scutaru pentru care se solicită confirmarea acesteia în calitate de trezorier al grupului de inițiativă, precum și de admisibilitate a participării domnului Valeriu Pleșca, președinte al Partidului Politic „Uniunea Creștin-Socială din Moldova”, în calitate de candidat al unui alt partid politic, fără a forma un bloc electoral, contrar exigențelor instanței de contencios constituțional.

4. Reclamanții au susținut că scrisoarea de răspuns a PSDE, a fost înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/15506 din 23 august 2024, la ora 12:03.

5. Au notat că, examinând documentele prezentate, referitor la solicitarea Comisiei de a prezenta hotărârea Congresului PSDE privind alegerea Consiliului Politic Național, la scrisoarea de răspuns au fost anexate mai multe documente. În urma analizei acestora, Comisia a constatat că, la data de 22 noiembrie 2022, Consiliul Politic Național al PSDE a aprobat componența numerică de 145 de persoane și nominală în număr de 136 de persoane. Ulterior, componența nominală a suferit modificări prin excluderea și includerea unor membri.

6. Prin urmare, Comisia a constatat că, la începutul ședinței Consiliului Politic Național al PSDE din data de 21 august 2024 acesta avea o componență nominală de 140 de membri, și nu de 128, cum este consemnat în documentele prezentate. Diferența a fost explicată de PSDE prin faptul că, după ședința Consiliului din 02 septembrie 2023, un număr de 12 membri și-au dat demisia. Cu toate acestea, Comisia a subliniat că, în niciuna dintre hotărârile Consiliului Politic Național, prezentate Comisiei, nu s-a luat act de aceste demisii și ele nu au fost documentate în mod corespunzător.

7. De asemenea, Comisia a observat că, ultima modificare a componenței Consiliului Politic Național al PSDE, a avut loc la 21 august 2024, prin excluderea a 28 de membri (în hotărârea respectivă fiind incluse și 4 persoane care nu au fost niciodată desemnate membri ai Consiliului) și includerea a 22 de membri noi, printr-o hotărâre distinctă.

8. Pentru a clarifica ordinea examinării subiectelor la ședința Consiliului Politic Național al PSDE din 21 august 2024, Comisia a considerat necesar să solicite partidului, prin demersul nr. CEC-8/5689 din 23 august 2024, textul integral al procesului-verbal al ședinței Consiliului Politic Național al PSDE din 21 august 2024, care se referă atât la desemnarea domnului Valeriu Pleșca în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova și la constituirea grupului de inițiativă pentru colectarea semnăturilor susținătorilor candidatului desemnat, cât și la excluderea și/sau includerea unor membri ai Consiliului Politic Național al PSDE. Termenul de prezentare a acestui document a fost stabilit pentru ora 10:00 a zilei de 24 august 2024.

9. Referitor la solicitarea Comisiei de a prezenta textul integral al procesului-verbal al ședinței Consiliului Politic Național al PSDE din 21 august 2024, partidul s-a conformat și la data de 24 august 2024, ora 10:00, a depus procesul-verbal integral și o notă explicativă. În urma analizei

acestor documente, Comisia a constatat că, potrivit procesului-verbal al Consiliului Politic Național al PSDE din 21 august 2024, la începutul ședinței erau prezenți 67 de membri din totalul celor 140.

10. În concluzie, având în vedere că la începutul ședinței Consiliului Politic Național al PSDE din 21 august 2024 au participat 67 membri dintr-un total de 140, Comisia a constatat lipsa cvorumului necesar pentru a declara ședința deliberativă conform pct. 59 alin. (4) din Statutul PSDE, anexat în copie la scrisoarea Președintelui PSDE nr. 17 din 23 august 2024, înregistrată sub nr. CEC 7/15538.

11. La fel, Comisia a constatat că, la ședința de constituire a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului Valeriu Pleșca la funcția de Președinte al Republicii Moldova, au participat 81 de membri ai Consiliului Politic Național al PSDE, dintre care 4 - membri excluși din consiliu (Vadim Jora, Vasile Gajiu, Diana Manoli și Alexei Vrăjitoru) și 22 - membri incluși în acesta la aceeași ședință din 21 august curent.

12. Suplimentar, domnii Vadim Jora, Vasile Gajiu, Liviu Oboroc și Alexei Vrăjitoru, au depus la Comisia Electorală Centrală un demers, semnat doar de Vasile Gajiu și Liviu Oboroc și înregistrat sub nr. CEC-7/15496 din 23 august 2024, prin care au sesizat Comisia despre un șir de nereguli în procesul de desemnare lui Valeriu Pleșca în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova din partea PSDE și au solicitat emiterea unui act administrativ individual defavorabil, prin care să fie respinsă cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, d-nul Valeriu Pleșca.

13. Au relevat că, Comisia a reținut faptul că, semnăturile lui Vadim Jora, Vasile Gajiu și Alexei Vrăjitoru, sânt prezente pe lista membrilor Consiliului Politic Național al PSDE, participanți la adunarea de constituire a grupului de inițiativă din 21 august 2024.

14. Totodată, potrivit procesului-verbal nr. X/05 din 21 august 2024 al ședinței Consiliului Politic Național al PSDE, grupul de inițiativă a fost constituit din 31 de membri, iar în calitate de conducător al grupului de inițiativă a fost ales domnul Iurie Cazacu.

15. Reclamanții au explicat că, după verificarea listei membrilor grupului de inițiativă, Comisia a constatat că 24 din cei 31 membri ai grupului de inițiativă întrunesc condițiile necesare pentru a fi înregistrați în calitate de membri. Totodată, ținând cont de cele expuse, Comisia a constatat nerespectarea prevederii pct. 32 din Regulamentul privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea și verificarea

listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea CEC nr. 1166/2023, care prevede respingerea cererii privind înregistrarea grupului de inițiativă în cazul în care, după verificare, se observă că mai puțin de 25 de persoane întrunesc condițiile necesare pentru a fi înregistrate.

16. Cu referire la susținerea d-lui Valeriu Pleșca în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, au remarcat că, prin scrisoarea nr. 01/31 din 19 iulie 2024, înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/14759 din aceeași dată, Agenția Servicii Publice a furnizat Comisiei lista actualizată a partidelor politice care au dreptul de a participa la alegerile prezidențiale și la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024. Conform acestei liste, Valeriu Pleșca ocupă funcția de președinte al Partidului Politic „Uniunea Creștin-Socială din Moldova”.

17. Reclamanții au subliniat că, la răspunsul nr. 17 din 23 august 2024, a fost anexat procesul-verbal al ședinței Consiliului Politic Național al Partidului Politic „Uniunea Creștin-Socială din Moldova” din 21 august 2024, prin care s-a luat act de cererea de demisie lui Valeriu Pleșca și bonul din 23 august 2024, care ar confirma prezentarea procesului-verbal la Agenția Servicii Publice.

18. Prin demersul nr. CEC-8/5684 din 23 august 2024, Comisia a solicitat Agenției Servicii Publice informații cu privire la înregistrarea unor modificări în ceea ce privește identitatea persoanelor care ocupă funcții de conducere în cadrul PSDE și Partidului Politic „Uniunea Creștin-Socială din Moldova”, iar conform răspunsului Agenției Servicii Publice nr. 01/509 din 23 august 2024, înregistrat de Comisie sub nr. CEC-7/15524 din aceeași dată, - la situația din 23 august 2024, potrivit datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice, s-au atestat următoarele înscrieri cu privire la partidele vizate în solicitare, după cum urmează: Partidul Politic „Uniunea Creștin-Socială din Moldova”, Președinte: Valeriu Pleșca, mandat din 18 septembrie 2020 – 18 septembrie 2024, Partidul Politic „Partidul Social Democrat European”, Președinte: Ion Sula, mandat din 20 noiembrie 2022 – 20 noiembrie 2026; - la data de 23 august 2024, Agenției Servicii Publice i s-au adresat domnii Știrbu Vitalie și Valeriu Pleșca cu cerere privind înregistrarea președintelui interimar al Partidului Politic „Uniunea Creștin-Socială din Moldova” în baza procesului-verbal al ședinței Consiliului Politic din data de 21 august 2024. În termen de 15 zile, registratorul în domeniul înregistrării de stat urmează să examineze cererea și documentele depuse pentru înregistrare în vederea corespunderii exigențelor legale și să emită decizia corespunzătoare.

19. Astfel, urma a fi examinat modul în care această schimbare de conducere se aliniaza principiilor Curții Constituționale, pentru a preveni orice posibile încălcări legate de blocurile electorale camuflate. Respectiv, din materialele prezentate de Agenția Servicii Publice, precum și în perioada examinării acestora, Comisia a stabilit faptul că, la momentul depunerii documentelor pentru înregistrarea grupului de inițiativă în susținerea candidatului Valeriu Pleșca, ultimul încă deținea funcția de președinte al altui partid decât PSDE.

20. În acest sens, Comisia a reținut concluziile imperative expuse în pct. 90 - 97 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 29/2014 privind confirmarea rezultatelor alegerilor pentru Parlamentul Republicii Moldova din 30 noiembrie 2014 și validarea mandatelor deputaților aleși, conform cărora, sunt inadmisibile crearea și funcționarea unor blocuri electorale camuflate, adică candidarea unui conducător de partid din partea altei entități politice.

21. Pornind de la faptul că prevederile legale ce țin de desemnarea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova și constituirea grupului de inițiativă în vederea susținerii candidatului la funcția respectivă nu au fost respectate, în temeiul art. 32 și 140 din Codul electoral nr.325/2022, pct. 32 al Regulamentului privind constituirea și înregistrarea grupurilor de inițiativă, întocmirea, prezentarea și verificarea listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.1166/2023, Comisia Electorală Centrală a hotărât: 1. Se respinge cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Valeriu Pleșca, din motivele arătate în partea motivată a prezentei hotărâri. 2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se publică pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale și poate fi contestată în decurs de 3 zile, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău (adresa: str. Teilor, nr. 4, mun. Chișinău).

22. Reclamanții au considerat că, hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2733 din 24 august 2024 este ilegală și urmează a fi casată, făcând referire în acest sens la prevederile art. 2 alin. (2), 3, 5, art. 10 alin. (1) și 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

23. Au menționat că, în temeiul art. 10 și 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, hotărârea CEC nr. 2733 din 24 august 2024 „Cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, dl Valeriu Pleșca, constituie un act administrativ individual defavorabil reclamanților.

24. Au afirmat că, în conținutul acțiunii depuse, se invocă că, prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale manifestată prin emiterea hotărârii nr. 2733 din 24 august 2024 prin care a fost refuzată cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, dl Valeriu Pleșca, le-a fost încălcat dreptul fundamental la alegeri libere și dreptul de a fi ales.

25. La caz, reieșind din obiectul acțiunii, reclamantii au considerat că au formulat o acțiune în obligare. Or, procedura administrativă a fost inițiată la cererea reclamantilor cu privire la înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, d-l Valeriu Pleșca.

26. Au notat că, din punct de vedere conceptual, proporționalitatea acțiunilor administrative, mai ales la emiterea unui act administrativ individual, constă în obligația organelor statului de a nu permite ingerința în drepturile cetățeanului, decât în condițiile legii, într-o manieră armonioasă și echilibrată și numai atunci când aceasta este cerută de interesul public, fără a afecta esența drepturilor subiective. Este posibil să se interfereze cu drepturile omului prin activitate administrativă, dar această acțiune trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit, să fie adecvată, necesară și rezonabilă.

27. Au indicat că, Curtea Constituțională a Republicii Moldova, elaborând legislația constituțională, propune și dezvoltă constant conceptul de legalitate și proporționalitate, statuând că, exercitarea drepturilor și libertăților nu poate fi supusă restricțiilor, cu excepția celor prevăzute de lege, urmărește unul sau mai multe scopuri legitime prevăzute de Constituție pentru realizarea acestor obiective este necesară și proporțională cu situația în care se aplică măsura (HCC nr. 5 din 25.02.2020, §94).

28. Au subliniat faptul că, în debutul ședinței Consiliului Politic Național, (CPN) al Partidului Social Democrat European din 21 august 2024, în lista de înregistrare a participanților la ședință au fost incluși 128 de membri și nu 140, câți erau la finalul ședinței CPN din 02 septembrie 2023, deoarece în perioada de după ședința Consiliului din 02 septembrie 2023, 12 membri ai CPN au depus cerere de demisie fie din partid, fie din organele de conducere ale partidului și anume Consiliul Politic Național, și/sau Biroul Permanent al PSDE. Majoritatea cererilor de demisie au fost depuse în cadrul ședinței Biroului Permanent al partidului din data de 21 martie 2024. Totodată, în cadrul aceleiași ședințe a Biroului Permanent al PSDE din 21 martie 2024, Lesnic Cristina a depus cerere de excludere din organele de conducere ale partidului, (Consiliul Politic Național și Biroul Permanent), iar în textul

cererii de excludere din organele de conducere ale partidului, ultima a solicitat expres includerea în ordinea de zi a ședinței Biroului Permanent din 21 martie 2024 și a subiectului privind aprobarea deciziei de demisie. Urmare a solicitării d-nei Lesnic Cristina, Președintele ședinței, d-nul Ion Sula a propus includerea în ordinea de zi și a subiectului privind excluderea unor membri ai PSDE din organele de conducere, în baza cererilor depuse de aceștia. Astfel, în cadrul ședinței date, au fost examinate și aprobate cererile de excludere a 12 membri de partid și/sau organele de conducere, fapt probat prin hotărârea Biroului Permanent din 21 martie 2024.

29. În aceeași ordine de idei, au notat că, hotărârea Biroului Permanent al PSDE prin care s-a luat act de cererile a 12 persoane de demisie din partid și/sau organele de conducere ale PSDE are la bază art. 66 alin. (1) din Statutul PSDE care prevede că, Biroul Permanent al PSDE este organul executiv decizional și de conducere al PSDE, care coordonează activitatea acestuia între ședințele Consiliului Politic Național.

30. Astfel, au remarcat reclamantul că, în urma hotărârii Biroului Permanent al PSDE din 21 martie 2024, numărul membrilor Consiliului Politic Național s-a redus cu 12 persoane, adică din cei 140 membri ai Consiliului Politic Național al PSDE la data de 02 septembrie 2023, 12 s-au retras din componența Consiliului, respectiv la începutul ședinței CPN din 21 august 2024 componența Consiliului avea 128 de membri.

31. În același context, au susținut că, la debutul ședinței CPN al PSDE din 21 august 2024, s-a constatat prezența cvorumului membrilor CPN participanți, și anume din lista celor 128 membri ai Consiliului - și-au înregistrat prezența 67 membri, ceea ce reprezintă majoritatea membrilor Consiliului aleși, fiind în conformitate cu art. 59 alin. (4) al Statului PSDE, care prevede că, ședințele Consiliului Politic Național sunt deliberative cu participarea majorității membrilor aleși.

32. De asemenea, au reiterat că, în conformitate cu pct. 2 din Ordinea de zi a ședinței Consiliului, aprobată prin votul unanim al celor 67 membri ai CPN la începutul ședinței din 21 august 2024, s-a decis efectuarea unor remanieri în componența Consiliului Politic Național, așa cum este stipulat și în art. 59 alin. (3) lit. m) din Statutul partidului, și anume: CPN cooptează noi membri sau exclude din rândurile Consiliului Politic Național sau din rândurile PSDE persoanele care nu mai fac față cerințelor față de membru al PSDE. Astfel, cu votul celor 67 membri ai CPN, au fost excluși din componența Consiliului Politic Național - 32 membri și au fost cooptați - 23 noi membri, așa cum prevede articolul din Statut, citat anterior. Tot aici reclamantul au punctat că toate excluderile și cooptările din/în componența

CPN, s-au făcut ca urmare a comunicării și coordonării cu Președinții organizațiilor teritoriale ale partidului. Din cele enunțate supra, rezultă că, cei 67 de membri care au votat pentru aprobarea ordinii de zi și subiectele ce țin de excluderi și cooptări în data de 21 august 2024, au asigurat respectarea prevederilor Statutului PSDE, art. 59 alin. (4) care stabilește că ședințele CPN sunt deliberative cu participarea majorității membrilor aleși. În speță, majoritatea membrilor aleși pentru ședința CPN al PSDE din data de 21 august 2024, până la procedura excludere/cooptare, este egală cu $128/2+1=65$ de membri.

33. Ca urmare a remaniierilor efectuate de membrii CPN a PSDE, conform pct. 2 din ordinea de zi, componența actualizată a Consiliului a fost stabilită la 119 membri, iar 81 de membri ai CPN și-au înregistrat prezența prin semnătură în Lista participanților la adunarea de constituire a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului Pleșca Valeriu la funcția de Președinte al Republicii Moldova la alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024 din partea Partidului Social Democrat European.

34. Referitor la subiectul nr. 4 din Ordinea de zi a ședinței Consiliului Politic Național al PSDE și anume „Cu privire la desemnarea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova”, au subliniat că, candidatura dlui Valeriu Pleșca a acumulat 53 voturi ale membrilor CPN al PSDE, din totalul celor 81, care au participat la examinarea subiectului respectiv din Ordinea de zi, ceea ce este în corespundere atât cu art. 59 alin. (3) lit. d) din Statutul PSDE, conform căruia Consiliul Politic Național alege candidatul PSDE pentru alegerile prezidențiale, cât și cu art. 59 alin. (5) în care se stipulează hotărârile Consiliului Politic Național se adoptă cu majoritatea simplă a voturilor membrilor prezenți.

35. Cu referire la neconformitățile depistate de Comisia Electorală Centrală în procesul de examinare a listei membrilor grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, dl Valeriu Pleșca, au precizat că, la poziția 10 de pe listă, membrului grupului de pe listă, i s-a indicat eronat numele și anume s-a scris Răilean Iurie, corect fiind Răileanu Iurie. În același context, au indicat că, în lista participanților la adunarea de constituire a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului Pleșca Valeriu la funcția de Președinte al Republicii Moldova la alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024 din partea Partidului Social Democrat European, la care a participat și semnat și dl Răileanu, numele dlui a fost scris corect, respectiv este evident că a fost o eroare tehnică, deoarece și IDNP-ul indicat în lista membrilor grupului de

inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, dl Valeriu Pleșca, numele „Răileanu” a fost indicat corect.

36. Au specificat că, aceeași eroare tehnică a fost depistată și în cazul dlui Erimia Ghenadie, poziția 15 în lista membrilor grupului de inițiativă și anume a fost scris Eremia Ghenadie (greșit), iar în lista participanților la adunarea de constituire a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului Pleșca Valeriu la funcția de Președinte al Republicii Moldova la alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024 din partea Partidului Social Democrat European, numele a fost scris corect „Erimia Ghenadie”.

37. În opinia reclamantilor, poate fi tratată ca o eroare tehnică și situația privind IDNP-ul indicat la dna Slupețcaia Corina cu nr. 25 în Lista membrilor grupului de inițiativă și anume în listă s-a indicat greșit o cifră și anume cifra 1 - 199211036246, respectiv corect este - 099211036246.

38. Astfel, aceste erori tehnice, ce constau în indicarea unei singure litere incorecte în numele de familie, nu sânt de natură să modifice posibilitatea identificării persoanei și intenția persoanei, care și-a exprimat dorința de a fi membru al grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova. Excluderea acestor persoane din listă din partea CEC-ului, consideră că este una greșită.

39. Totodată au invocat și faptul, că legislația Republicii Moldova, în special Constituția Republicii Moldova prevede la art. 41 alin. (1) că, cetățenii se pot asocia liber în partide și în alte organizații social-politice.

40. Reclamantii au subliniat că, la 30 iulie 2024, d-nul Pleșca Valeriu a scris cerere de aderare la Partidul Social Democrat European, iar în virtutea Legii cu privire la Partidele politice din 21 decembrie 2007 și anume art. 7, alin. (3) aderând la un partid politic, orice persoană este obligată să declare în scris, pe propria răspundere, dacă este sau nu membru al altui partid politic, fapt stabilit și în cererea de aderare depusă de d-nul Pleșca Valeriu.

41. De asemenea, Partidul Politic „Uniunea Creștin-Socială din Moldova” a convocat Consiliul Politic Național, au luat act de situația creată și au desemnat o altă persoană care să asigure interimatul acestei funcții, până la organizarea congresului partidului. Astfel, în data de 21 august 2024, Pleșca Valeriu și Știrbu Vitalie au depus demersurile necesare către Agenția Servicii Publice pentru a opera modificările necesare în registrul organizațiilor politice.

42. În pofida faptului că, ASP dispune de 15 zile pentru verificarea actelor și operarea modificărilor necesare în Registrul formațiunilor politice, au relevat prevederile constituționale legale și statutare, care demonstrează

că, aderarea sau demisia dintr-o formațiune politică constituie rezultatul liberei voințe a persoanei - cetățean al Republicii Moldova, iar termenii birocratici, nu ar trebui să îngreiească dreptul cetățeanului de a participa la orice alegeri, modificarea în registrul ASP constituind o formalitate care poate și trebuie să fie realizată în termeni rezonabili, care să nu limiteze sau obstrucționeze dreptul fiecărui cetățean de a fi ales, stabilit la art. 38 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, dreptul de a fi aleși fiind garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii.

43. În final, reclamantii au solicitat anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2733 din 24 august 2024, prin care a fost respinsă cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Valeriu Pleșca și obligarea Comisiei Electorale Centrale de a emite un act administrativ prin care se admite cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Valeriu Pleșca.

44. Prin hotărârea din 29 august 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Valeriu Pleșca, Iurie Cazacu și Partidul Politic „Partidul Social Democrat European” împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2733 din 24 august 2024, obligarea Comisiei Electorale Centrale de a emite un act administrativ prin care se admite cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Valeriu Pleșca (f.d. 101, 102-127).

45. În motivare hotărârii emise, prima instanță a constatat că, la momentul depunerii documentelor pentru înregistrarea grupului de inițiativă în susținerea candidatului Valeriu Pleșca, ultimul deținea funcția de președinte al Partidului Politic „Uniunea Creștin-Socială din Moldova”. Totodată Valeriu Pleșca a fost desemnat în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova de către Partidul Politic „Partidul Social Democrat European”.

46. Instanța de fond a reținut constatările Curții Constituționale a RM din Hotărârea nr. 29 din 09 decembrie 2014 – ’96. Curtea reține că includerea pe o singură listă a reprezentanților a două partide diferite semnifică, în fapt, „participarea în comun” a acestora la alegeri, ceea ce, în condițiile prevederilor articolului 1 din Codul electoral, este definit ca „bloc electoral”. Codul electoral nu prevede o altă formulă de participare la alegeri pe „liste electorale comune”. Mai mult, uniunea celor 2 partide în vederea

„participării în comun” la alegeri rezultă și din mențiunea expresă a calității candidatului înscris în lista comună - cea de președinte al celui de-al doilea partid.”

47. Instanța de fond a mai reținut și pct. 97 din Hotărârea nr. 29 din 09 decembrie 2014, unde Curtea a stabilit că participarea la alegeri pe o listă comună a Partidului politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” și a Partidului Politic „Moldova Unită” reprezintă în fapt un bloc electoral camuflat, prin care s-a încercat eludarea pragului minim de reprezentare de 9%, stabilit de articolul 86 alin. (2) lit. b) din Codul electoral, și obținerea aplicării pragului de 6%, valabil în cazul partidelor politice.

48. Astfel, Curtea de Apel Chișinău a apreciat, că desemnarea de către un partid în calitate de candidat la funcția de Președinte al RM a unui cetățean, membru al unui alt partid, semnifică, în fapt ”participarea în comun” a acestor partide la alegeri.

49. Pe când articolul 1 din Codul electoral, stabilește, că ”participarea în comun” la alegeri este posibilă prin – uniune benevolă a două sau a mai multor partide politice, constituită în scopul participării în comun la alegeri și care este înregistrată de Comisia Electorală Centrală și care este definit ca bloc electoral.

50. La rândul său instanța de fond a menționat că nu pot fi reținute actele prezentate de partea reclamantă – Hotărârea Biroului executiv al Organizației de sector Centru a PP PSDE din 05 august 2024 prin care s-a decis asupra dobândirii de către Valeriu Pleșca a calității de membru al PP PSDE, odată ce datele oficiale, înregistrare la ASP demonstrează că Valeriu Pleșca este președinte al unei alte formațiuni politice.

51. Prima instanța a desconsiderat argumentele reclamantilor, formulate în acțiune, potrivit cărora, deși Agenția Servicii Publice dispune de 15 zile pentru verificarea actelor și operarea modificărilor necesare în Registrul formațiunilor politice, aderarea sau demisia dintr-o formațiune politică constituie rezultatul liberei voințe a persoanei - cetățean al Republicii Moldova, iar termenii birocratici, nu ar trebui să îngreiească dreptul cetățeanului de a participa la orice alegeri, modificarea în registrul ASP constituind o formalitate care poate și trebuie să fie realizată în termeni rezonabili, care să nu limiteze sau obstrucționeze dreptul fiecărui cetățean de a fi ales, stabilit la art. 38 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, dreptul de a fi aleși fiind garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii.

52. Instanța de fond a subliniat că la data depunerii cererii de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova dl Valeriu Pleșca, ultimul deținea funcția de președinte al Partidului Politic „Uniunea Creștin-Socială din Moldova”, iar candidarea unui conducător de partid, din partea unei alte entități politice este inadmisibilă.

53. Curtea de Apel Chișinău a remarcat ca fiind întemeiate argumentele părții pârâte cu referire la faptul că, la începutul ședinței Consiliului Politic Național al PSDE din data de 21 august 2024 lipsea cvorumul necesar pentru a se declara deliberativă această ședință. Astfel, la data de 21 august 2024 Consiliul Politic Național al PSDE avea o componență nominală de 140 de membri și nu de 128, cum a fost consemnat în documentele prezentate, or, nu a fost prezentată o hotărâre a Consiliului Politic Național al PSDE în care demisiile unor membri ar fi fost documentate în mod corespunzător. Ultima modificare a componenței Consiliului Politic Național al PSDE, a avut loc la 21 august 2024, prin excluderea a 28 de membri și includerea a 22 de membri noi, printr-o hotărâre distinctă.

54. Prima instanță a indicat că prevederile legale, ce țin de desemnarea candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova și constituirea grupului de inițiativă în vederea susținerii candidatului la funcția respectivă, la caz, nu au fost respectate.

55. Din acest motiv Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca fiind justă și întemeiată soluția Comisiei Electorale Centrale, materializată prin hotărârea nr. 2733 din 24 august 2024, prin care s-a respins cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, dl Valeriu Pleșca, autoritatea publică realizându-și dreptului discreționar potrivit scopului instituit prin lege, iar instanța de judecată nu poate să se expună asupra oportunității actului administrativ contestat.

56. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 august 2024 și 02 septembrie 2024, Valeriu Pleșca, Iurie Cazacu, Partidul Politic „Partidul Social Democrat European” și avocatul Lilian Osoianu au depus recursuri, solicitând admiterea acestora, casarea hotărârii din 29 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, pronunțarea unei noi decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

57. În susținerea recursurilor recurenței au reiterat circumstanțele de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată.

58. De asemenea au invocat încălcarea procedurii de examinare a cererii de chemare în judecată, cât și interpretarea eronată a circumstanțelor faprice, cât și a legii din partea instanței de fond.

59. Recurenții au susținut că Curtea de Apel Chișinău, prin hotărârea din 29 august 2024 nu s-a expus la motivele de respingere a unor argumente prezentate de reclamanți.

60. Recurenții au mai relevat că reclamanții nu au avut acces la referința și dosarul administrativ prezentat de pârât în aceeași zi. Fără a primi o copie de pe referință și din materialele dosarului administrativ, instanța a purces la examinarea cauzei în fond, în ședința preliminară trecând peste faptul, că pârâtul era obligat să înmâneze o copie de pe referință și din dosarul administrativ.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

61. Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

62. Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

63. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

64. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

65. Art. 246 alin. (1) lit. a¹) din Codul administrativ:

„recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹”

MOTIVAREA INSTANȚEI

66. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 29 august 2024, și conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, hotărârea motivată a fost notificată recurenților la 02 septembrie 2024 (f.d. 131).

67. În asemenea circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

68. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

69. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

70. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se

referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

71. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursurile depuse de Valeriu Pleșca, Iurie Cazacu, Partidul Politic „Partidul Social Democrat European” și avocatul Lilian Osoianu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

72. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile depuse de Valeriu Pleșca, Iurie Cazacu, Partidul Politic „Partidul Social Democrat European” și avocatul Lilian Osoianu, conțin obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

73. Iar, argumentul recurenților, precum că reclamanții nu au avut acces la referința și la dosarul administrativ prezentat de pârât, nu se încadrează în temeiurile admisibilității recursului la art. 245¹ din Codul administrativ.

74. Mai mult, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 29 august 2024 se constată cert că recurenții au făcut cunoștință cu referința, urmare a căreia au prezentat contraargumente. Iar, dosarul administrativ a fost cercetat de instanța de fond în ședința de judecată în prezența părților (f.d. 95).

75. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

76. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea

tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

77. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

78. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

79. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

80. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibile recursurile

depuse de Valeriu Pleșca, Iurie Cazacu și Partidul Politic „Partidul Social Democrat European” și avocatul Lilian Osoianu.

81. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral și în conformitate cu art. 230 și 246 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibile recursurile depuse de Valeriu Pleșca, Iurie Cazacu și Partidul Politic „Partidul Social Democrat European” și avocatul Lilian Osoianu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă